

Dosarul nr. 2ra-495/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. C. Roșca)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, V. Buhnaci, L. Pruteanu)

DECIZIE

23 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Serghei Demianov împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea din 8 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 8 octombrie 2018, Serghei Demianov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a procurat bilete de la Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată pentru ruta Chișinău-Roma, Roma-Malta, cu plecarea de la Chișinău cu cursa 9U 0891, pentru data de 28 mai 2018.

A menționat că înainte de îmbarcare a transmis cărașului bagajul cu greutatea de 23 kg, pe care acesta s-a obligat să-l transporte și să-l restituie reclamantului. La aeroportul din Roma, pe motiv că, reclamantul nu a deținut biletele retur, până a trece controlul vamal, acesta a fost reținut de colaboratorii aeroportului și cu cursa 9U 82 din 30 mai 2018 a fost trimis la Chișinău.

A afirmat că la sosirea în Chișinău nu a primit bagajul, deoarece acesta a fost pierdut. Reprezentanților Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu

Răspundere Limitată le-a fost prezentată reclamația cu descrierea prețurilor la fiecare bun, în sumă totală de 2 285 de dolari SUA. La reclamația depusă de reclamant, acesta a primit răspuns, prin care i s-a comunicat că, Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată nu poartă răspundere pentru bagajul respectiv.

În opinia reclamantului astfel i s-a cauzat prejudiciu material și moral, care trebuie compensat de către pârâta Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, în rezultatul prestării serviciilor necorespunzătoare.

A invocat că, potrivit datelor oficiale ale Băncii Naționale a Moldovei, la ziua depunerii cererii, o unitate de drept special de tragere (DST) a fost egală cu 23,5812 lei. La caz, bagajul pierdut a avut greutatea de 23 de kg, ce a fost demonstrat prin raportul PIR, actul privind conținutul și valoarea bagajului, declarația de pierdere a bagajului.

Reclamantul Serghei Demianov a solicitat încasarea din contul Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul său, a sumei de 1 000 DST, adică 23 581,2 lei, care constituie compensația pentru bagajul pierdut, suma de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și a cheltuielilor de judecată sub forma asistenței juridice în mărime de 5 000 de lei.

Prin hotărârea din 8 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Serghei Demianov. S-a încasat de la Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul lui Serghei Demianov, suma de 1 000 DST, convertiți în lei moldovenești conform ratei oficiale de schimb din data executării, suma de 3 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și suma de 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică. În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Serghei Demianov. S-a încasat de la Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul statului suma de 825, 43 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat, de a cărei plată reclamantul a fost scutit.

Prin decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea din 8 aprilie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La data de 28 ianuarie 2020, Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată a declarat recurs împotriva deciziei din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, a hotărârii instanței de fond și a încheierii din 15 martie 2019 a primei instanțe cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă integral.

În motivarea cererii de recurs a invocat că consideră hotărârile contestate ca fiind neîntemeiate, or, instanțele de judecată nu și-au motivat nici într-un mod soluțiile, au interpretat eronat legea, au aplicat o lege care nu trebuia aplicată situației în speță și au ajuns la concluzii contrare circumstanțelor cauzei și practicii judiciare naționale, CEDO.

În opinia recurentului, instanțele inferioare au determinat incorect obiectul probațiunii, adică circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei, care trebuie determinate definitiv de instanța de judecată pornind de la temeiul pretențiilor și obiecțiilor părților, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

A menționat că instanțele de judecată au dat apreciere eronată speței date și au soluționat greșit conflictul dintre normele cuprinse între diferite acte normative.

A afirmat că instanțele de judecată nu au probat în ce constă vinovăția Transportatorului aerian, or, cele întâmplate s-au produs din vina pasagerului Serghei Demianov, acesta încălcând regulile ce stau la baza liberei circulații a persoanelor peste frontieră și nu a fost admis pe teritoriul Republicii Italiene.

A precizat că este neîntemeiată și eronată aprecierea instanțelor inferioare privind respingerea cererii referitor la scoaterea de pe rol a acțiunii din motivul nerespectării procedurii prealabile, or, intimatul nu a înregistrat în cancelaria Transportatorului aerian nici o cerere, reclamație prin care să solicite achitarea prejudiciului moral și a sumei de 1 000 DST ca urmare a pierderii valizei. Prin urmare, instanța de fond a emis o încheiere contrară prevederilor actelor internaționale, și anume Convenției de la Montreal, care conform art. 31 a prevăzut obligarea pasagerului în caz de pierdere și deteriorare a valizei de a înainta reclamație.

A mai adăugat că, atât instanța de fond cât și instanța de apel a respins toate argumentele pârâtului/recurentului, fără a se referi pe care probe concludente și-a întemeiat concluziile.

În drept, și-a întemeiat recursul în baza dispozițiilor art. 118, 357, 358, 360, 362, 364, 385, 386, 387 Cod de procedură civilă, art. 989 alin. (1), (2), 1423 alin. (1) Cod civil, Convenției de la Montreal, anexa nr. 9 la Convenția de la Chicago.

Prin referința depusă la 9 martie 2020 Serghei Demianov, reprezentat de avocatul Andrian Condurari a solicitat ca recursul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată să fie considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul reține că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 16 ianuarie 2020 (f.d.127), însă dovada legală de recepționare a acesteia de către recurent lipsește. Din acest considerent, completul consideră că recursul din 28 ianuarie 2020 este declarat în termen.

Prin încheierea din 3 iunie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată a fost considerat admisibil.

În ședința de judecată din 15 octombrie 2020 reprezentantul recurenteii Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, Ina Cazacu a susținut cererea de recurs înaintată și a solicitat admiterea acesteia așa cum a fost formulată, casarea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

Reprezentantul intimatului Serghei Demianov – avocatul Andrian Condurari a solicitat respingerea cererii de recurs cu menținerea hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare.

Audiind participanții la proces și verificând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune respingerea recursului declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată și menținerea deciziei instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

În temeiul art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

După cum urmează, la 8 octombrie 2018 Serghei Demianov a depus prezenta acțiune împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, prin care a solicitat încasarea sumei de 1 000 DST, adică 23 581,2 lei, care constituie compensația pentru bagajul pierdut, suma de 5 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și a cheltuielilor de judecată sub forma asistenței juridice în mărime de 5 000 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauza în fond, prin hotărârea din 8 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a admis parțial acțiunea depusă de către Serghei Demianov. A încasat de la Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul lui Serghei Demianov, suma de 1 000 DST, convertiți în lei moldovenești conform ratei oficiale de schimb din data executării, suma de 3 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și suma de 3 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică. În rest, a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de către Serghei Demianov. A încasat de la Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul statului suma de 825, 43 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat, de a cărei plată reclamantul a fost scutit.

Instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, prin decizia din 26 noiembrie 2019 a respins apelul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată și a menținut hotărârea din 8 aprilie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind corectă soluția instanțelor ierarhic inferioare privind admiterea parțială a acțiunii.

În favoarea concluziei date se menționează următoarele.

În speță, raporturile de transport aerian internațional sunt reglementate pe lângă normele de drept naționale și prin Convenția pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional, încheiată la Montreal la 28 mai 1999, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 254 din 5 decembrie 2008, în vigoare din 17 mai 2009.

Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. 3 alin. (1), (3), (4) din Convenția de la Montreal pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional din 28 mai 1999 la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 254-XVI din 5 decembrie 2008, pentru transportul de pasageri se eliberează un document de transport individual sau colectiv, care va conține: a) indicarea punctelor de plecare și de destinație; b) dacă punctele de plecare și de destinație sunt situate pe teritoriul unui singur stat parte și dacă unul sau mai multe puncte de escală sunt situate pe teritoriul unui alt stat, indicarea a cel puțin unuia dintre aceste puncte de escală. Transportatorul va elibera pasagerului o etichetă de identificare a bagajului pentru fiecare articol de bagaj înregistrat. Pasagerului i se va elibera o înștiințare scrisă prin care i se va indica că în cazul aplicării prezentei Convenții, aceasta reglementează și

poate limita răspunderea transportatorilor în caz de deces sau vătămare, în caz de distrugere, pierdere ori deteriorare a bagajelor, precum și în caz de întârziere.

În temeiul art. 986 Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), contractul de transport de persoane se confirmă (se documentează) printr-un bilet (titlu de călătorie). Biletul (titlul de călătorie) poate fi eliberat transmisibil sau intransmisibil. Posibilitatea transmiterii încetează cel târziu la începutul călătoriei.

Din suportul probatoriu anexat la materialele cauzei se denotă cu certitudine că Serghei Demianov a procurat de la Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată bilet de avion cu destinația Chișinău-Roma, Roma-Malta, cu data plecării 28 mai 2018 (f.d. 6).

Conform art. 982 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), transportul succesiv este transportul efectuat de mai mulți cărauși care se succed utilizând același mod de transport (vehicul).

La data de 28 mai 2018 în aeroportul KIV Chișinău International Airport, Serghei Demianov a predat bagajul transportatorului, în componența unei valize cala de 23 kg, întocmind documentul respectiv prevăzut de legislația internațională (PIR), prin care ultimul s-a obligat să-l transporte și să-l restituie la punctul final al cursei, fapt ce se atestă prin copia biletului avia, anexat la actele dosarului (f.d.13).

În continuare, Regulamentul (CE) nr. 562/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 martie 2006 de instituire a unui Cod comunitar privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen) prevede în art. 5 alin. (1) condițiile de de intrare pentru resortisanții țărilor terțe, iar conform alin (2) se atestă că o listă neexhaustivă a documentelor justificative pe care polițistul de frontieră le poate solicita resortisantului unei țări terțe în vederea verificării îndeplinirii condițiilor menționate la alin. (1), lit. (c), figurează în anexa I.

Așadar, conform anexei I din Regulament, documentele justificative menționate la articolul 5 alin. (2) pot include următoarele: (a) pentru călătoriile de afaceri: invitația din partea unei întreprinderi sau a unei autorități de a participa la reuniuni, conferințe sau manifestări cu caracter comercial, industrial sau profesional; alte documente care indică existența unor relații comerciale sau profesionale; bilete de intrare la târguri și congrese, în caz de participare la un eveniment de acest gen; (b) pentru călătorii efectuate în scopul studiilor sau a unui alt tip de formare: adeverința de înscriere la o instituție de învățământ în vederea urmării unor cursuri de învățământ profesional sau teoretic în cadrul unei formări de bază sau al unei formări de nivel superior; legitimații de student sau certificate privind cursurile urmate; (c) pentru călătorii în scop turistic sau privat: documente justificative privind cazarea: — invitație din partea gazdei, în situația cazării la o persoană particulară; — un document justificativ de la instituția de cazare sau orice alt document corespunzător care să indice tipul de cazare preconizat; documente justificative privind itinerarul: confirmarea rezervării unei călătorii organizate sau orice alt document corespunzător care să indice programul de călătorie preconizat; documente justificative privind întoarcerea: un bilet de întoarcere sau un bilet dus-întors; (d) pentru călătoriile întreprinse pentru o manifestare cu caracter politic, științific, cultural, sportiv sau religios sau pentru orice alte scopuri: invitații, bilete de intrare, înscrieri sau programe prin care să se indice, dacă este posibil, denumirea organismului gazdă și durata șederii, sau orice alt document corespunzător care să indice obiectul vizitei.

La caz, Serghei Demianov pentru nerespectarea dispozițiilor invocate mai sus, la aeroportul din Roma, prin faptul că nu deținea bilet retur nu a fost admis pe teritoriu, astfel fiind nevoit să facă cale înapoi spre Chișinău cu ruta 9U 892.

La data de 30 mai 2018, la întoarcerea lui Serghei Demianov în Chișinău, acesta a constatat lipsa bagajului, drept urmare a completat o cerere cu lista bunurilor și valoarea bunurilor din valiză, în sumă totală de 2 285 de dolari SUA, care a fost adresată Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată (f.d.7-9).

Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată prin răspuns a adus la cunoștință reclamantului că reclamația a fost analizată în cadrul ședinței nr. 10/20 din 25 iulie 2018 a Comisei de examinare a reclamațiilor, precum și despre refuzul în satisfacerea interpelării înaintate, deoarece în urma unui control s-a stabilit că bagajul nu a fost predat în custodia companiei pe segmentul Roma – Chișinău, fapt ce se confirmă prin tichetul de bagaj unde nu figurează punctul final de destinație Chișinău, și respectiv compania nu poartă răspundere pentru bagajul care nu a fost predat pentru transportare din Roma (f.d.10).

În baza art. 33 alin. (1) din Convenția de la Montreal pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional din 28 mai 1999 la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 254-XVI din 5 decembrie 2008, acțiunea în responsabilitate trebuie să fie introdusă, la cererea reclamantului, pe teritoriul unuia dintre statele/părți, fie înaintea tribunalului de la domiciliul transportatorului sau de la locul sediului său principal de afaceri sau de la locul sediului său de afaceri unde a fost încheiat contractul, fie înaintea tribunalului de la locul de destinație.

În corespundere cu art. 32 alin. (3) din Convenția de la Montreal pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional, pasagerul sau expeditorul de mărfuri are dreptul să acționeze împotriva primului transportator, pasagerul sau destinatarul are dreptul să acționeze împotriva celui din urmă transportator și, în plus, fiecare dintre aceștia poate acționa împotriva transportatorului care a efectuat transportul în timpul căruia s-a produs distrugerea, pierderea, deteriorarea sau întârzierea. Acești transportatori sunt solidar răspunzători față de pasager sau față de expeditor sau destinatar.

Conform art. 17 alin. (1), (2) din Convenția de la Montreal pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional din 28 mai 1999 la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 254-XVI din 5 decembrie 2008, transportatorul este răspunzător pentru daunele survenite datorită distrugerii, pierderii sau deteriorării bagajului înregistrat, cu condiția ca evenimentul care a provocat distrugerea, pierderea sau deteriorarea să fi avut loc la bordul aeronavei sau în perioada în care transportatorul avea în grijă bagajul înregistrat. Totuși transportatorul nu este răspunzător dacă și în măsura în care dauna a survenit datorită unui defect al bagajului, calității sau viciului acestuia. Dacă transportatorul recunoaște pierderea unui bagaj înregistrat sau dacă un bagaj înregistrat nu a sosit la destinație în termen de 21 de zile de la data la care ar fi trebuit să sosească, pasagerul este îndreptățit să își exercite împotriva transportatorului drepturile care decurg din contractul de transport.

În temeiul art. 988 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), căraușul este ținut să repare prejudiciul cauzat pasagerului, cu excepția cazului când acest prejudiciu este rezultatul unei forțe majore, al stării de sănătate a pasagerului sau al faptei acestuia. Căraușul este ținut să repare prejudiciul și în cazul în care acesta se

datorează stării sale de sănătate, a prepușilor săi sau a stării ori funcționării vehiculului.

Art. 989 alin. (1) Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019) statuează expres că, cărașul răspunde pentru pierderea, distrugerea sau deteriorarea bagajelor care i-au fost încredințate de pasager, cu excepția cazului când va dovedi forța majoră, viciul propriu al bunului sau vina pasagerului.

Relevante sunt și prevederile art. 987 Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), care notează că transportul de persoane include operațiunile de îmbarcare, transport și debarcare. Cărașul este ținut să organizeze și să gestioneze tot procesul de transportare a pasagerilor.

Așadar, din interpretarea corectă a acestor prevederi legale, este cert că etapa de transportare propriu-zisă include transportarea de persoane de la stația de îmbarcare până la stația de destinație (de debarcare). În această etapă sunt incluse și perioadele de timp de staționare la stațiile intermediare, de pe tot parcursul călătoriei. Cărașul este obligat pe tot parcursul călătoriei să asigure integritatea corporală a pasagerului și integritatea bagajului, condițiile necesare posibile de confort, să-i presteze serviciile respective.

Prin urmare, la caz odată ce Serghei Demianov a predat bagajul Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, achitând pentru transportarea acestuia până la punctul final „Malta”, transportatorul avea obligația de a-l transporta până la punctul final al cursei.

Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată nu a prezentat, însă probe care ar confirma că bagajul predat de către Serghei Demianov a ajuns la punctul final al destinației „Malta”, or, prin informația, anexată la actele cauzei, s-a comunicat intimatului că au fost depuse toate străduințele pentru a găsi bagajul, dar rezultatul s-a dovedit a fi negativ (f.d.85).

Ca urmare, instanța de recurs apreciază critic argumentele recurenteii Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată referitor la faptul că bagajul a fost pierdut din vina lui Serghei Demianov care din motiv că nu a respectat regulile de trecere a frontierei de stat, și anume nu deținea documente justificative privind întoarcerea (bilet retur) nu a ajuns la destinația finală Malta unde urma să fie ridicat bagajul.

Or, obiect al prezentului litigiu îl constituie încasarea prejudiciului ca urmare a pierderii bagajului care nu are o legătură de cauzalitate cu nerespectarea regulilor ce stau la baza liberei circulații a persoanelor peste frontieră.

De altfel, Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată nici nu a solicitat informație de la aeroportul din Roma referitor la bagajul pasagerului Serghei Demianov, la materialele cauzei fiind anexat doar un răspuns a Societății cu Răspundere Limitată „Aeroport Handling”, care se constată a fi unul formal (f.d.85).

Având în vedere cele constatate cât și de normele menționate, instanțele ierarhic inferioare întemeiat au concluzionat că Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată în calitate de prim transportator, este susceptibilă de a răspunde juridic pentru prejudiciul material și moral cauzat pasagerului.

La stabilirea cuantumului despăgubirii, instanțele inferioare just au invocat prevederile art. 22 alin. (2) din Convenția de la Montreal pentru unificarea anumitor reguli referitoare la transportul aerian internațional, prin care la transportul bagajului

răspunderea transportatorului în caz de distrugere, pierdere, deteriorare sau întârziere este limitată la suma de 1000 DST pentru fiecare pasager.

Conform Convenției de la Montreal din 28 mai 1999, sumele exprimate în DST se referă la Drepturile Speciale de Tragere, astfel cum sunt definite de Fondul Monetar Internațional. Conversia acestor sume în monedele naționale se va efectua, în cazul procedurilor juridice, în conformitate cu valoarea acestor monede în DST, la data hotărârii judecătorești.

Valoarea monedei naționale exprimate în DST a unui stat parte care este membru al Fondului Monetar Internațional va fi calculată în conformitate cu metoda de evaluare aplicată de Fondul Monetar Internațional, în vigoare la data hotărârii judecătorești, pentru operațiunile și tranzacțiile sale. Republica Moldova a acceptat statutul FMI prin hotărârea Parlamentului nr.1107 din 28 iulie 1992, iar la 12 august 1992 a devenit membru al FMI.

În condițiile date, instanțele ierarhic inferioare întemeiat au admis pretenția lui Serghei Demianov privind încasarea în beneficiul său din contul Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată a prejudiciului material în mărime de 1000 DST.

Instanțele ierarhic inferioare just au încasat și prejudiciul moral în mărime de 3 000 de lei.

Or, în temeiul art. 1398 Cod civil (în vigoare până la 1 martie 2019), cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimțământul persoanei vătămate și dacă fapta autorului nu vine în contradicție cu normele de etică și morală.

Referitor la netemeinicia încheierii din 15 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru prin care a fost respinsă cererea de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată, instanța de recurs notează că nu pot fi reținute alegațiile recurente precum că nu a fost respectată procedura prealabilă.

Or, art. 31 din Convenția pentru unificarea anumitor norme referitoare la transportul aerian internațional, încheiată la Montreal la 28 mai 1999, trebuie interpretat în sensul că nu impune alte cerințe de fond privind reclamația decât aceea că transportatorului aerian trebuie să i se aducă la cunoștință dauna produsă.

Iar, la materialele cauzei este anexat răspunsul Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată, din care se atestă că de către Serghei Demianov a fost respectată procedura prealabilă în raport cu obiectul cauzei.

Cât privește cheltuielile de judecată se menționează următoarele.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Conform art. 96 alin. (1), (1¹) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză

cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Actele cauzei denotă că, Serghei Demianov a achitat suma de 5 000 de lei pentru acordarea asistenței juridice de către avocatul Andrian Condurari, fapt ce se atestă prin ordinul de încasare a numerarului nr. 259280 (f.d. 25).

Ținând cont de cele reținute mai sus, instanța de recurs conchide că instanțele ierarhic inferioare corect au micșorat suma solicitată până la 3 000 de lei, ca fiind reale, necesare și rezonabile în raport cu partea respinsă din acțiune.

Față de cele ce preced, având în vedere faptul că decizia instanței de apel este întemeiată, iar temeiurile invocate de către recurent sunt lipsite de suport legal, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 444, 445, alin. (1) lit. a), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține decizia din 26 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Serghei Demianov împotriva Companiei Aeriene „Air Moldova” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la repararea prejudiciului material și moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu